

European Certificate of Succession. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012R0650>

2. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24.05.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_174

3. Kodeks cywilny: Ustawa z dnia 23.04.1964 r. URL: <http://www.przepisy.gofin.pl/przepisy,2,9,9,204,,,ustawa-z-dnia-23041964-r-kodeks-cywilny.html>

4. Prawo prywatne międzynarodowe: Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. URL: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-prywatne-miedzynarodowe-17699007>

5. Mazurkiewicz I. Dziedziczenie spadków ponad granicami URL: <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/889596,dziedziczenie-spadow-ponad-granicami.html>

6. Rudzki J. Dziedziczenie ustawowe Kiedy dochodzi do dziedziczenia ustawowego? URL: <https://wojciechrudzki.pl/prawo-spadowe/dziedziczenie-ustawowe/>

*Науковий керівник: доктор філософії у галузі права, доцент
Войтович П. П.*

*Тодошак Олена Олегівна, Совач Іванна Олександрівна
студентки I-го курсу магістратури
факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЛІСАБОНСЬКИЙ ДОГОВІР (2009 Р.) ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Для чого був запроваджений Лісабонський договір ? [1, с. 306].

Лісабонський договір, або Договір про внесення змін до Договору про ЄС та Договору про заснування ЄС, який набув чинності 1 грудня 2009 року, заклав основи функціонування ЄС на найближчі 15-20 років. Важливість договору полягає у тому, що він реформував інституції ЄС та вдосконалив процес прийняття рішень, посилив демократичний вимір ЄС, реформував внутрішньополітичні та зовнішньополітичні виміри ЄС. Інституційні зміни дали змогу адаптувати структуру ЄС для ефективного функціонування Союзу в умовах розширення кількості його членів.

Інституційні зміни у ЄС після прийняття Лісабонського договору [2, с. 77]

Після майже десятиліття бурхливих дебатів щодо інституційної реформи Європейського Союзу Лісабонський договір нарешті набув чинності 1 грудня 2009 року. Стаття 208 Договору про функціонування Європейського Союзу (ДФЕС) вимагає, щоб співробітництво в галузі розвитку здійснювалося в рамках зовнішніх дій, і стверджувало, що «Союз братиме до уваги цілі співробітництва в галузі розвитку в політиці, яку він впроваджує, яка може вплинути на країни, що розвиваються». З огляду на те, що велика частина зовнішніх дій ЄС (і багато його «внутрішньої» політики) певним чином впливає на країни, що розвиваються, здавалося, що був готовий етап для інституційних реформ, за допомогою яких буде впроваджуватися Договір для визначення пріоритету політики розвитку у зовнішніх справах ЄС, в той час як усунення давніх недоліків у узгодженості та координації формування європейської політики розвитку. На початку були висловлені великі очікування. Баронеса Кетрін Ештон, Високий представник ЄС із зовнішньої політики та політики безпеки та віце-президент Комісії (ВП/Віце-президент), охарактеризувала Договір як «можливість, що виникає раз у покоління» для покращення узгодженості зовнішня політика ЄС на підтримку спільної глобальної цілі.

У своїй промові перед Комітетом з розвитку Європейського парламенту комісар ЄС з питань розвитку Андріс Пібалгс сказав, що «можливо, більше, ніж у будь-якому іншому секторі, розвиток відображає спільні цінності Європи та спільне бажання їх ефективно впроваджувати та розвиток справедливо знаходить своє місце в серці зовнішньої дії ЄС у всьому світі».

І тому, Європейська служба зовнішніх дій (ЕСЗД) була створена відповідно до Лісабонської угоди, як ключовий зовнішньополітичний інститут ЄС. Хоча Договір забезпечив правову основу для створення ЄСВД, він не дав конкретних вказівок щодо її компетенції, особливо щодо політики розвитку.

Вплив Договору на реалізацію політики розширення ЄС [3, с. 1].

Європейська рада об'єднує глав держав або урядів країн-членів ЄС. Вона дає «Союзу необхідний імпульс для його розвитку» та визначає його «загальні політичні напрями та пріоритети». Він не виконує законодавчих функцій. Європейська Рада також відіграє роль у врегулюванні криз, яка набула подальшого розвитку протягом ос-

таннього десятиліття через низку криз, з якими довелося зіткнутися ЄС, зокрема, економічної та фінансової кризи та міграційної кризи, які викликані зовнішніми факторами та серйозний внутрішній вплив на ЄС.

Через десять років після того, як вона стала офіційною установою, Європейська Рада, Європейський Союз і світ дуже різні. Як цю асамблею глав держав і урядів ЄС можна назвати «вершиною європейського інституційного механізму»? Чи це було пов'язано виключно зі змінами, внесеними Лісабонським договором, чи це був поетапний процес, як до, так і після цих змін у Договорі. Чи було це також результатом потреби ЄС пристосуватися до міжнародних подій, таких як більш наполегливий Китай і менш надійні Сполучені Штати, водночас оволодівши власними внутрішніми перетвореннями, включаючи зростання численних популістських або євроскептичних партій між державами-членами.

Хоча договори ЄС, як правило, розглядаються як історичні моменти в процесі інтеграції до ЄС, вони часто формалізують існуючі практики, які раніше неформально використовувалися. Крім того, справжнє значення нових положень Договору або компетенції часто матеріалізується лише з часом і значною мірою залежить від того, як головні суб'єкти інтерпретують і виконують їх. Тому в цьому дослідженні буде проаналізовано як формальні зміни, завдані Лісабонським договором, так і поступові та неформальні зміни, що випливають із повсякденної практики установи, включаючи її поведінку під час криз.

Щоб оцінити значення Лісабонського договору для розвитку Європейської Ради, у главі 1 будуть розглянуті відповідні статті Договору. У ньому буде проаналізовано, наскільки вони були справді новими, чи були вони певною мірою перенесені з попереднього Ніццького договору, чи вони були кодифікацією вже існуючих неформальних практик. Особлива увага буде приділена різним ролям Європейської Ради, офісу Президента Європейської Ради та функціонуванню Європейської Ради.

Щоб побачити, які аспекти роботи Європейської ради у 2019 році виходять за межі плану інституції, викладеної в Лісабонському договорі, у главі 2 буде оцінено, як Лісабонський договір було втілено та в яких сферах Європейська рада розширила свою роль. Крім того, буде розглянуто те, як посадові особи постійного головування в Європей-

ській Раді розуміли та виконували свою позицію, також впливаючи на розвиток функціонування Європейської Ради протягом останніх 10 років; у цьому контексті вона оцінить, чи стала Європейська Рада ефективнішою та об'єднаною. У главі також буде розглянуто, чи був повністю використаний потенціал Лісабонського договору щодо Європейської Ради. У відповідних випадках буде викладено погляди Європейського парламенту на діяльність Європейської Ради стосовно її ролі в Договорі. Цей розділ також буде Дослідницька служба Європейського парламенту розглянути, як розвивалися міжінституційні відносини та співробітництво за останнє десятиліття. Це приверне увагу до практики, що склалася, і вкаже, чи зберігалися вони протягом усього періоду, чи навпаки зменшувалися. Він оцінить, чи підтверджують різноманітні кризи, з якими довелося розглянути Європейську Раду, переважаючи в літературі думку про те, що Європейська Рада є центром інституційної архітектури ЄС.

Список використаних джерел

1. Treaty of Lisbon Amending the Treaty on European Union and the Treaty Establishing the European Community (2007/C 306/01). *Official Journal of the European Union*. 2007
2. Gladenko O. The Lisbon Treaty of the EU in 2007 as a new stage in the evolutionary development of European Union law. *Bulletin of the Central Election Commission*. 2008. № 1. P. 73-77
3. Suzana Anghel, Ralf Drachenberg. European Council Oversight Unit // European Parliamentary Research Service. 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/642806/EPRS_STU\(2019\)642806_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/642806/EPRS_STU(2019)642806_EN.pdf)

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Каненберг-Сандул О. К.,